

Návrat chlapce Gitona v prosinci 2020

Petr Burda

Tma, kterou ozřejmí nejprve stín, pak výkřik, až potom se rozsvítí malá lampička. Běžně zařízená ložnice jediného člověka vůbec ničím neoslňuje.

Tomu, který stále ještě leží v posteli, paralyzovaný nenadálým vstupem vetřelce, je sedmdesát let. Na pyžamovém kabátku má výraznou výšivku svého jména Petr. Vetřelec, nejvýše dvacet let, s vizáží obrýleného studenta. Stoupne si doprostřed ložnice a začne se ospravedlňovat.

Giton: „ Nezlobte se, že jsem k vám v první prosincové noci vpadl bez ohlášení. Budu potřebovat odletět z vaší zahrady. Nejpozději zítra ráno, za svítání. Nejlépe od těch tří masivních lip, kousek od plotu. Přísahám vám, že nic nezničím. Ani na zahradě, ani tady. Odlétnu a sto jedna let o mě nikdo neuslyší. Naposledy jsem navštívil tuto zemi v roce 1919, příště to bude v roce (zmlkne a v duchu počítá, pak dokonce na prstech) v roce 2121. Mohu se vrátit mezi lidi jen v roce, kdy jsou čísla ve shodě.“

Petr vstává, jde ke Gitonovi, sáhne si na něj, ucukne a vrací se do bezpečí postele. Ze stolku si vezme brýle, nasadí si je a studuje Gitona.

Petr: „ V noci už mrzne a vy jste oblečen spíš jako na jaře. Těch třicet kilometrů z léčebny jdete pěšky? A víte, že už dost dlouho nesmíme chodit mezi devátou večer a pátou ráno po ulicích, že zase, letos už podruhé, platí nouzový stav? A měl byste mít roušku na obličej, pokud tedy nemáte lékařské potvrzení, že jí vzhledem k nemoci mít nemusíte.“

Giton sáhne do kapsy saka a vyndá bílý respirátor, nasadí na obličej a gestem se dovolí, zda si může sednout do křesla u konferenčního stolku.

Giton: „ Promiňte, nevdává vám, že už je půlnoc a vy musíte vstávat ráno na nákup, máte na to přece vyhrazený čas, hodinu, od sedmi do osmi?“

Petr se posadí na posteli, napije se čaje připraveného na nočním stolku.

Petr: „ Ve druhé vlně můžeme na nákup, kdy potřebujeme. Ty šachy, kdy se to třikrát měnilo, to bylo v první vlně, na jaře. Ale možná, že ve třetí vlně, příští rok v únoru, se to znovu vrátí. Všechno se přece vrací.“

Giton: „ Já se také vracím. Poprvé v roce 1111, pak 1212, na ten rok nerad vzpomínám, a pak 1313,1414,1515,1616,1717,1818 a 1919.“

Petr: „ Máte dost prášků? Lékárny jsou otevřené bez omezení, ale vy jste fasoval léky před odchodem. Při pandemii je všechno komplikovanější.“

Giton: „ Trochu vám nerozumím, ale to se mi stávalo při všech minulých návštěvách. Musím se vám představit. Jsem Giton, pravda, těmi pobyty mezi lidmi jsem trochu zestárnul, ale pořád jsem tím prostředním mezi Enkolpiosem a Askyltosem. Krajina v níž se teď nacházím je hezká, ale jižní Itálii, tu jsem opravdu miloval. Moje místa, ale už zasypalo kamení.“

Petr: „ Můžeš mi tykat, moje generace je zvyklá na to, že jí všichni tykali.“

Giton: „ Děkuji. Pořád přemýšlím o tom, jak tě přesvědčit, že jsem Giton.“

Petr: „ Řekl jsi, že nerad vzpomínáš na to, co jsi prožil roku 1212. V tom roce se přece nedělo nic tak tragického, aby se to vrylo lidem do paměti.“

Giton: „ Na jaře roku 1212 jsem udělal velkou chybu, neměl jsem si měnit jméno Giton na Mikoláš a nechat si od několika opilých německých kněží nabulíkovat, že já jsem tím správným dítětem, které ostatní povede při křížové výpravě na osvobození Kristova hrobu v Jeruzalémě. Jako při všech návštěvách jsem měl na zádech řecké písmeno tau a kněží tvrdili, že je to symbol znamení kříže. Použil jsem všechnu výmluvnost, věděl jsem co platí na šestileté a co chtějí slyšet patnáctiletí. Mě bylo, při druhé návštěvě mezi lidmi, dvanáct. Dodnes nechápu jak se za dvanáctiletým klukem zformovala padesáti tisícová armáda beze zbraní. Dovedl jsem je až do Janova, hodinu bych mohl vyprávět jak jsme se vzájemně zahřívali v mrazivých nocích v Alpách. Slibovaný trik, že se před námi moře rozestoupí jako před Mojžíšem, nám sice nevyšel, ale kluci se dali ukecat, že budeme dál pochodovat do Pisy a do Říma. Povedlo se dokonce setkání s papežem. Moc už nás nezbylo, starší kluci zůstali v Janově, papež Inocenc Třetí rozdál nějaké peníze a hrozil, že když se nevrátíme domů, tak nás dá do klatby. Hodně jsem se styděl a začal se bát, že nestihnou datum návratu. Nakonec se to podařilo, v roce 1313 jsem se dozvěděl, že jsem zmrznul na zpáteční cestě v Alpách a mého domnělého otce, který se se mnou chlubil v kolínských kostelích, oběsili.“

Petr tiše přikývne a znovu se napije čaje, gestem nabídne i Gitonovi.

„ Já se nemůžu chlubit několika roky okolo sedmdesátého. Ten rok poprvé vyšel kompletně Satyricon. Poslal mi ho jako vánoční dárek

spoluučeň tiskař z Rudého práva s dopisem, že tu knihu vytiskl on sám s kolegou, protože ve strojovně se dělalo na dvě směny. Náklad byl třicet pět tisíc výtisků, to tenkrát nebylo zase nic moc, ale pro mě bylo zjevení. V sedmdesátém jsem narukoval na vojnu a neměl šanci se dozvědět, co se dělo v civilu. Naši mě tím nechtěli zneklidňovat, po prověrkách si tři rodiče mých spolužáků sáhli na život a taky dobrovolně ze světa odešli dva spolužáci ze základky. Jako vojín bych na pohřeb jít nemohl, ale alespoň kondolenci poslat, i když nám četli poštu. Když jsem se za dva roky vrátil, nenašel jsem odvahu za někým zajít. A to mě tíží až dodnes.“

Giton kývne, že Petrovi porozuměl. A nalije si čaj, který vychutnává.

Petr: „ Jsem rád, že ti chutná. Koupil jsem ho včera v Praze. Po půl roce se mi zastesklo po metropoli. Lákala mě tiskovka o zimních opatřeních pro bezdomovce. V Praze jich je pět a půl tisíce. Údajně. Ta padesát, možná šedesát jich v mrazech bude spát v postelích, pět stovek bude mít šanci prožít mrazivou noc u stolu, na židli, v temperované místnosti. Před třiceti lety jsem neznal jediného bezdomovce, asi žádní nebyli.“

Giton: „ Promiň, bezdomovci mě moc nezajímají. Co říkáš poměrům?“

Petr: „ Covid má fantastický marketing. Žádné jiné téma se nedrží už půl roku v čele každých zpráv. Takže docela věřím tomu, že až se necháme za půl roku očkovat, tak v tom séru budou nanovláčna, která budou napojená na síť pěti gé, družic na nebi jak nasráno, takže nebude problém s tím člověkem nejen manipulovat, ale taky ho klidně třeba i vypnout. Opravdu zajímavý dar čínského lidu, i když tvrdí, že oni ne.“

Giton: „ Víš, že jsi mi v jedné větě popsal konec civilizace? Když jsem k tobě vtrhnul, mohl jsi mě právem pokládat ze toho, který zdrhnul z cvokárny. Potom co jsi mi teď řekl, tak za cvoka pokládám tebe. Promiň.“

Petr: „ Ale není to tak nereálné. Uvažuj o tom do hloubky. Techniku na to máme a stupeň etiky taky. Vždyť i ty jsi zažil konec jedné civilizace.“

Giton se mírně ukloní, přemění na sobě oblečení a odchází.

Giton: „ Ty jsi mě počastoval hororem, já ti řeknu taky jeden. V roce 1919, když jsem odtud startoval minule, sázeli slavnostně ty tři lípy, k prvnímu výročí republiky, zároveň rušili rasovnu, takže se může stát, že za několik let možná vyplavou stovky kostřiček psů a koček. Ahoj.“